

KLINISKA RIKTLINJER FÖR KIROPRAKTISK VERKSAMHET

(uppdaterade på LKR's årsmöte 2015)

Dessa riktlinjer har till syfte att definiera en gemensam grund hos en akademisk utbildad legitimerad kiropraktor.

De ger samtidigt en god och saklig information till allmänheten om vad som kan förväntas vid en konsultation hos en kiropraktor.

De kliniska riktlinjerna för kiropraktisk verksamhet baseras på LKR's konsensusdokument. Nedan beskrivs några centrala delar av svensk hälso- och sjukvårdslagstiftning, relevant för kiropraktisk verksamhet.

- *Den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen skall utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. En patient skall ges sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård som uppfyller dessa krav. Vården skall så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Patienten skall visas omtanke och respekt. (Patientsäkerhetslagen kap1 §)*
- *Hälso- och sjukvården skall arbeta för att förebygga ohälsa. Den som vänder sig till hälso- och sjukvården skall när det är lämpligt ges upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada. (HSL, 2 c §)*
- *Inom hälso- och sjukvård skall kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. (HSL, 31 §)*
- *Inom hälso- och sjukvården skall en patientjournal föras. Med patientjournal avses alla de handlingar och anteckningar som innehåller uppgifter om patientens tillstånd och de åtgärder som genomförts eller planeras. (SOSFS 2008:14, om informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården)*
- *Hälso- och sjukvårdspersonal skall rapportera om en patient i samband med undersökning, vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom. (SOSFS 2005:28 om anmälningsplikt enligt Lex Maria)*
- *Den som vill starta en hälso- och sjukvårdsverksamhet ska anmäla verksamheten till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) senast en månad innan verksamheten ska starta ([2 kap patientsäkerhetslagen 2010:659](#), [PSL, riksdagen](#)). En sådan anmälan skall göras för varje särskild verksamhet som skall ledas av en verksamhetschef.*

Medlem som praktiserar utanför ramarna definierat i LKR's riktlinjer, ska anmäla detta till LKR med beskrivning av verksamheten, dess syfte samt vilken utbildning man har för denna. Verksamheten skall bedömas av Vetenskapliga Rådet, med stöd av Etiska Rådet, för att avgöra:

- om verksamheten vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet,
- om verksamheten verkar vara relevant för våra patientgrupper och
- om medlemmen har kompetens för denna verksamhet.

I det fall denna verksamhet godkänns, fordras att medlemmen är tydlig med information till allmänheten om att man inte enbart utför kiropraktisk verksamhet, som normalt förväntas av en LKR-medlem. Om verksamheten inte bedöms rymmas inom riktlinjernas ramar, får medlemmen inte utföra den under LKR's namn eller i lokaler där man utövar kiropraktik i LKR's namn.

Beslut i sådan fråga fattas av styrelsen. Styrelsen får hänskjuta beslut till medlemsmöte, vilket beslut inte kan överklagas.

En kiropraktor praktiserar i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Verksamhetsområdet är neuromuskuloskeletala besvär. Akuta besvär lindras normalt snabbt. Vid långvariga eller upprepade besvär är det inte ovanligt att omhändertagandet fortsätter med syftet att förebygga nya episoder eller att bibehålla en acceptabel funktionsnivå.

En kiropraktor utgår från den bio-psyko-sociala förklaringsmodellen i omhändertagandet av sina patienter. Detta innebär att man accepterar att ohälsa ofta är multifaktoriell och att varje patient ska bedömas individuellt utifrån sin speciella situation.

Vid den första konsultationen hos en kiropraktor ska man förvänta att följande sker:

- att syftet med patientens besök klargörs,
- att en intervju görs kring patientens hälsa, sjukdomshistoria och relevanta psykosociala aspekter
- att en undersökning i enskilt rum görs, som till exempel kan innehålla
 - generell hälsoundersökning
 - ortopedisk undersökning
 - neurologisk undersökning
 - kiropraktisk undersökning.

Utifrån detta kommer kiropraktorn

- att lämna en förklarande rapport innehållande viktiga fynd, arbetsdiagnos och ett förslag till vårdplan samt sannolik prognos och kostnad.
- att i samråd med patienten överenskomma om mål för omhändertagandet och tillfällen för uppföljning av dessa mål.
- att ge patienten en egen roll i sin behandling och om relevant, upplysa om alternativa vårdmöjligheter.

Vid behov kan kiropraktorn remittera till

- bilddiagnostik, för att bekräfta eller utesluta kontraindikationer,
- medicinska tester,
- annan vårdgivare.

Omhändertagandet hos en kiropraktor kan bestå av, men är inte begränsad till

- olika former av manuell behandling,
- rådgivning/information,
- övningar/träning.

Uppföljning

Tidigt i förloppet, lämpligen kring den 4:e behandlingen, bör en uppföljning ske för att ta reda på om förändring har skett.

Behandlingsreaktioner

Behandlingsreaktioner är i regel kortvariga. Vanligtvis varar de i några timmar men ibland upp till ett par dygn. De är vanligast i början av behandlingen och vid långvariga besvär och yttrar sig normalt som lokal ömhet och trötthet.

Om annan typ av reaktion uppkommer eller blir kvarstående skall den föranleda en förnyad bedömning.